

**ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ
ДЕТСКА ГРАДИНА №11 „ЗВЪНЧЕ”**

7700, гр.Търговище, ул. „Скопие”№6, тел. 089445121, e-mail: info-2500940@edu.mon.bg

*****

УТВЪРДИЛ :

Директор : /Д. Атанасова /

Заповед № 26 /25.09.2024 г.

**МОДЕЛ ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВОТА И ДЕЦАТА
В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ
ОТ СЕМЕЙНА СРЕДА КЪМ ДЕТСКА ГРАДИНА**

Детската градина е важен момент от развитието и израстването на детето. То навлиза в обществото на своите връстници и започва да усвоява уменията на социалното общуване. Така ще бъде по-подготвено и за постъпване в училище. Детската градина е не само място за отглеждане на децата в отсъствие на техните родители. Детската градина е център за ранно детско развитие, която работи по определен държавен образователен стандарт за предучилищно образование.

Терминът „адаптация" има латински произход - adapt"(приспособявам) и често се използва в психологията, педагогиката, биологията и други науки, но неизменно се свързва със състоянието на равновесие между личността и социалната среда. Адаптацията в детската градина е труден процес и за детето, и за неговите родители. Необходимо и дори наложително е да бъдат направени промени в живота на цялото семейство - режим, навици, ритуали и т.н. Поради тази причина е по-подходящо да говорим за адаптация на цялото семейство към постъпването и пребиваването в детската градина, отколкото само за адаптацията на детето в нея. При всички случаи обаче адаптацията изисква отказ от досега установеното, от ясното, от познатото и разбираемото от една страна, а от друга се свързва с усвояване на нови модели на поведение, опознаване и приспособяване към промените, към новите изисквания на средата. Известно е, че когато детето има определен начин на живот, който протича при определени условия, то показва добра адаптираност към тези условия. Промяната в тях, още повече, ако е внезапна, води до необходимост от промени и преустройство на начина на живот и предизвиква голямо нервно напрежение. Изградените навици и установеният режим създават несигурност у детето, защото го поставят в рамка, в ясни граници.

Семейството е най-благоприятната среда за децата още от раждането. То осигурява емоционален комфорт, създава спокойствие и формира първите им впечатления за света. Постъпването в детска градина е стресиращо за малкото дете, защото организацията е различна от домашната. Престоят е продължителен, с голям брой деца в едно помещение, нови възрастни в живота на детето, определени правила на поведение, нови задължения и отговорности, изисквания за дневен режим и т.н. Най-травмираща е раздялата с майката, особено за дете, което е единствено в семейството, което рядко е имало контакт с връстници и други деца. Осъзнавайки важността на тази нова стъпка, родителите се стремят да подкрепят своето дете по възможно най-добрия начин.

Настоящият Модел за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейна среда към детска градина е разработен на основание чл. 39 ал. 2 от Наредба 5/03.06.2016г. за предучилищно образование, опитът на екипа в разработването на проект и участието в НП „Успяваме заедно“, Модул 1 „Хубаво е в детската градина“ през учебната 2020/2021 година и е неразделна част от Правилника за дейността на детската градина.

ЦЕЛ:

Разработване и прилагане на модел на адаптация на децата от първа възрастова група в условията на детската градина, който включва набелязани действия за ефективно сътрудничество между учители и родители за осигуряване на плавен преход от семейна към среда на детската градина и гарантира пълноценно физическо и психическо благополучие на детето.

ЗАДАЧИ:

1. Изграждане на партньорски взаимоотношения между учители и родители от приемането и записването на детето в детската градина за постигане на ефективна родителска общност.

2. Изграждане на подкрепяща, приемна и безопасна среда за децата от първа възрастова група, която стимулира развитието на двигателни, речеви, социални и игрови умения.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Разработения модел за взаимодействие между детската градина и семейната общност при постъпване на детето в първа възрастова група осигурят цялостното развитие на детската личност и плавен преход от семейната среда към детската градина.

За да бъде подготвено детето за постъпване в детската градина са начертани следните стъпки за работа със семейството :

Организационни срещи с родителите

- Индивидуална среща с всеки родител преди началото на учебната година.
- Обща родителска среща.
- Запознаване и обсъждане на важни за родителите въпроси.
- Запознаване на родителите с организация на престоя на децата в детската градина.
- Попълване на анкета от родителите, свързана с първоначална информация за детето относно неговите умения, предпочитания.

Подготовка за детска градина / към родителите/:

- За да подготвите детето си, преди всичко трябва да му разкажете за това, което ще му предстои. Говоренето за това, какво го очаква, съобразено с евентуалните му страхове, улеснява първите му стъпки (Сежер, 2013). Помогнете на детето си да формира положително отношение към детската градина. Обяснете му по достъпен начин за нещата, които децата правят в детската градина и защо е забавно място, но не го претоварвайте с информация.
- Отделете достатъчно време сутрин преди тръгването към детска градина. Препоръчително е да се отдели достатъчно време, за да не се чувства детето припряно, периодът на подготовка преди тръгването за детска градина трябва да е приятен както за Вас, така и за Вашето дете.

Съвети за подготовката на детето / към родителите/:

- Доверие към учителите в детската градина. Те отговарят на необходимите изисквания и имат умения да се грижат за малки деца. Да се доверят и да предадат контрола върху детето си в ръцете на друг значим възрастен. Именно на доверието между хората се дължат топлите взаимоотношения.
- Изтъквайте позитивните страни на пребиваването му в детската градина, присъствието на много деца на неговата възраст и подчертавайте, че то ще прекарва там само част от деня, а останалото време ще бъде с Вас.
- Да имат позитивна нагласа и отношение към детската градина
- Да разбират неговите страхове и улеснят първите му стъпки в детската градината.
- Да се запознаят с режима в детската градина и да се постараят да го въведат и у дома, за да няма съществена разлика в деня на детето.

- Да се приближат към менюто на детската градина и да отстранят паузите при храненето. Да се опитат да намалят калориите в храната, за да увеличат апетита на детето. При деца с проблемен апетит е добре да се говори с учителите да бъдат по-меки и търпеливи. Проблемите с храната често са причина, поради която децата не искат да ходят на детска градина.
- Преди постъпването си в детската градина, детето да има изградена самостоятелност и определена самодисциплина, за да свикне бързо и безпроблемно с установения ред и дневен режим в детското заведение. Необходимо е синхронизиране на правилата в детската градина с тези вкъщи относно самообслужване, подреждане на играчките, хранене на маса, поддържане на ред и др. За детето е важно да вижда как всеки си подрежда собствените вещи и че има еднакви последствия за всички, ако не се спазват правилата, както в къщи, така и в детската градина.
- Да посещават родителските срещи. Срещите се правят, за да се говори с учителите и с другите родители и да се вземат общи решения.

Първи стъпки в детска градина.

- Преди постъпване в детската градина, всеки родител получава картинка – отличителен белег. Задачата към родителя е да запознае детето с получената картинка и да обяснява, че чрез тази картинка то ще разпознава неговото столче, неговото гардеробче и ще може бързо да се ориентира в новата обстановка.
- Препоръчително е раздялата с мама или татко да бъде бърза и кратка, дори детето да започне да плаче и да Ви моли да се върнете – не отстъпвайте, в противен случай това ще е неговата стратегия за манипулация и занапред ще реагира по същия начин, за да задържи Вашето внимание и да отстъпите, така както сте го направили през първия ден. През тази учебна година поради пандемията от COVID 19, родителите нямат на достъп в сградата на детската градина и по тази причина те бързо предават децата на учителя до входната врата на сградата. Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо.
- След като вземете Вашето дете от детска градина, детето може да бъде превъзбудено и да изисква повече внимание. Това е нормален начин да се освободи от напрежението, причинено от промените в живота му.

Прибиране от детска градина.

- Прибирайки се от детска градина си създайте ритуал. Това може да бъде разходка в парка, игра на площадката, разказване на приказка, пеене на песничка, нещо, което доставя удоволствие на детето. Зареждането от положителни емоции е от голямо значение за успешната адаптация.

В зависимост от продължителността на периода на адаптация децата могат да бъдат „разделени“ в няколко категории:

- **Деца с лека адаптация.** При тях адаптацията процеси продължават 10-15 дни. Към малчуганите, които лесно се адаптират, спадат предимно по-самоуверени деца, които имат създадени навици и умения за самообслужване, добро самочувствие и самооценка. Поведението на детето с лека адаптация обикновено се нормализира в рамките на седмица-две. Апетитът му първоначално може да намалее, но след известно време се възстановява напълно. Сънят също става по-спокоен в сравнение с първите дни от постъпването в детската градина. Раздялата с родителя е все по-лесна и бърза с всеки из минал ден. След нея детето видимо е и в добро настроение. По време на заниманията и игрите говори спокойно за своите родители, без да се разстройва. Включва се в груповите дейности и активности с желание. Има близки деца в групата, с които общува. Малчуганите, които се адаптират леко, могат да бъдат определени като самостоятелни.
- **Деца със средна адаптивност.** Отрицателните емоции при тях стихват до 30-40 дни след постъпването им в детско то заведение. Характерни за периода на адаптация са нарушенията на съня и апетита, отказ от игри, бурно изразяване на протест и неутешим плач. Първоначално настроението е мудно, нестабилно, преобладава мрънкането и лечението. Децата, които са със

средна трудност в адаптацията, често са боязливи и нерешителни, по-срамежливи и неуверени в собствените си възможности.

- **Деца с тежка адаптация.** При тях адаптацията процеси продължават до 3 месеца и се характеризират с емоционално разстройство, плач, кризи, които се отразяват на общото състояние на детето намаляване на теглото и чести заболявания, които затрудняват приспособителния процес. Поведението на детето е неадекватно, граничещо с невротичност. То е апатично. Може да се наблюдава продължителен отказ от храна и дори невротично повръщане. Сънят е нестабилен, лек. Детето плаче насън, често се събужда, сънува кошмари и страшни неща, не желае да остане само и да заспива. Периодът на адаптацията е удължен поради чести и продължителни боледувания.

Краткосрочно присъствие на родителя в детската градина:

/ краткосрочното присъствие на родителя в детската градина и съвместни дейности с по-голяма група или всички родители на децата в периода на адаптацията е възможно единствено в условия на спокойна здравна среда, извън епидемични мерки, въведени от компетентен орган/

Дейностите предварително се планират в индивидуални срещи между учителите и родителите:

- Родителят се включва в четене на приказка или представяне на кратък етюд от приказка.
- Родителите участват в съвместно изработване на проект в областта на изобразителното и приложното изкуство.
- Родители участват в съвместни подвижни, конструктивни и ролеви игри с децата си в детска градина.

Финализиране на периода за адаптация

Според някои детски психолози трудната адаптация при някои малчугани продължава дори много по-дълго от 6 месеца до година и половина. Тези деца са силно зависими от майките си и много болезнено приемат раздялата с тях. За семействата на тези деца периодът на адаптацията е много труден.

Адаптацията е приключила след като детето е приело новата промяна в неговия живот спокойно. Възможно е при сутрешният прием, детето да протестира, но при влизане в групата се чувства комфортно.

Екипът на ДГ № 11 „Звънче“ град Търговище е отговорен към потребностите на всяко дете, постъпило в детската градина и осъзнава, че адаптацията е труден процес за семейството. Екипът информира родителите на ново постъпилите деца за всичко, което е свързано с периода на адаптацията в подкрепа на детето.

*Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптацията от семейната среда в детската градина за ДГ №11 „Звънче“ град Търговище е приет с **Решение** на педагогически съвет, Протокол 1 от 20 септември 2023 година и утвърден със заповед на директора на детската градина.*